

Cu D'Ajello Baker St. stà iusto areto 'o vico

Era 'o 1997 quanno ascette 'o Pinocchio 'e Roberto D'Ajello. *Ce steva na vota...Nu re! Penzarranno 'e piccerille ca me stanno liggendo.* Accussì accumminciava 'a traduzione 'e l'òpera 'e Collodi. Aroppo 'e Pinocchio venètteno appriesso 'O principe piccerillo, Alice dintò 'o pase d' 'e maraveglie e mo, asciuto cocche iurno, fa 'a traduzione 'e nu cunto 'e Sir Arthur Conan Doyle, 'o criatore 'e Sherlock Holmes, 'O cunto d' 'o chirchio russo. Chesta vota, però, 'o cunto nun se trovarrà dintò 'e pputeche pe bìa ca ce stanno sulamente 221 copie (221 era 'o nùmmero d' 'a strada 'e Baker St. addò Sherlock Holmes e 'o cumpagno Watson affittaino doie belli stanze pe 'o studio lloro.

la d'icere ca 'o Procuratore D'Ajello quanno era piccerillo manco le dévano 'o canzo d'o pparlà 'o nnapulitano. Nun s'eva parlà 'a lengua 'e l'"ate", accussì dicévano 'o pate e 'a mamma suoie. Embè D'Ajello, aroppo 'e tanta anne schiattato ncuorpo, 'o nnapulitano 'o stà caccianno ammacaro pe mezza d' 'a penna, pe mezza d' 'e ttraduzione.

Na passione accumminciata pe mezza 'e n'amicizia: chella cu Renato de Falco, l'Avvocato d' 'a lengua nnapulitana pe antonomasia. "Simmo assaie cumpagne io e l'Avvocato", dice D'Ajello. "Quanno paricchie anne fa Renato De Falco pubbrecaie 'a traduzione d' 'o Vangelo 'e San Marco, (pe mezza 'e l'Editore D'Auria) me mmitaie a l'appresentazione. Comme liggette 'o libro 'e de Falco, me piacette accussì assaie ca pure io facette 'a penzata 'e me mèttere a nciarmà coccosa, na traduzione. E fuie Pinocchio 'e sùbbeto 'o libro ca me venette a mente: nu libro addò l'italiano è bastantemente elementare, nu libro ca ieva buono pe 'e gruosse e pe 'e piccerille. E po Pinocchio è pure nu libro spassuso assaie.

Roberto D'Ajello, 'o ddice stesso isso, nun se penzava d' 'o pubbrecà o ca coccheduno l'avesse vuluto o pututo pubbrecà. Mmece iette a fernì ca se pubbrecaie e se avetta turnà a stampà cchiù 'e na vota, cu tutto ca D'Ajello dice ca 'e libbre suoie nun songo fàcile a lèggere.

Pinocchio fuie appresentato ô Grenoble, quanno tanno ce steva ancora 'o Direttore Schifano. E stesso Schifano le cercaie 'e tradùcere 'o Principe Piccerillo, nu libro ca D'Ajello, comme dice stesso isso, se metteva scuorno pecché nun l'eva maie ligguto.

E mo che sta traducenno 'o Procuratore d' 'a Repùbbreca?

"Mo? Stongo traducenno 'o *Cunto 'e Natale* 'e Dickens. Però chistu ccà è cchiù tuosto 'e chill'ati llà. Scrooge ('o tirato) sarrà sempe Scrooge. Accumminciaie paricchi mise fa, ma cu tutto 'e ccose ca tengo 'a fa, nun 'o ssaccio quanno tengarraggio 'o canzo 'e ì annanze e d' 'o fernì". D'Ajello nun ce pò d'icere quanno sarrà scomputo ma ammacaro ce dice ca già ha fernuto 'o primmo capitolo. E è capace ca pe 'o Natale d' 'o 2005 D'Ajello ce farrà n'atu bellu rialo.

F. P.

Roberto D'Ajello dintò 'a casa soia a Nàpule

[affianco putite lèggere 'a primma pàggina 'e l'ùrdemu libro traduciuto 'a Roberto D'Ajello, 'O cunto d' 'o chirchio russo 'e Sir Arthur Conan Doyle.](#)

'O cunto d' 'o chirchio russo

«Embè, signora Warren, i' nun arrivo a capi' comm'è ca v' 'a pigliate 'e chesta manera, e po nun capisco pecché 'e 'stu fatto me n'avess' 'a ntrica' propio io, ca nu tengo tempo 'a perdere». Accussì parlaie Sherlock Holmes, e turnaie a traffeca' 'int' a nu grosso album chino 'e retaglie 'e giornale addò jeva astipanno e sistemanno cierto materiale nuovo.

Ma l'affittacammere teneva 'a capa tosta e 'a marpiunaria 'e tutt' 'e femmene, e ntustaie 'e piere 'nterra:

«Mo fa n'anno, vuie avite apparato na facenna pe nu pesunante d' 'o mio», dicette, «don Fairdale Hobbs».

«Ah, sì... è overo, se trattava 'e na cosa 'e niente».

«Ma isso, signore mio, nun 'a fernesce maie 'e ne parla'... d'avanta' 'a finezza vosta e 'e comme site stato capace 'e fa' luce dint' a nu fatto scuro assaie. Accussì me so' allicurdata 'e 'sti parole quanno me so' trovata i' stessa dint' 'o scuretorio d' 'a dubbetazione. I' sacco ca si vuie vulite, me putite aiuta'».

Holmes se puteva abbabbia' cu 'o nenziamiento, comme pure, s'adda dicere 'a verità, cu ll'aggarbatezza. E chesti doie forze 'o cunvincettero a pusa' 'o penniello d' 'a colla cu nu suspiro e a vutta' arreto 'a seggia addò steva assettato.

«Jammo bello, jammo bello, signora Warren, faciteme senti' 'e che se tratta. Ve dà fastirio si m'appiccio 'a pippa? Ve dispiace si me faccio na fumata? Grazie Watson... 'e micciarielle! Pe chello c'aggio capito, vuie state 'mpenziere pe bbia ca chistu pesunante nuovo se ne resta nzerrato dint' 'a stanza soia e vuie nun l'arrivate a vere'. Embè, beneritta signora Warren, s'io fosse nu pesunante d' 'o vuosto vuie stisseve cchiù 'e na vota senza me vere', pe semmane sane».

«Ve crero, ma cca se tratta 'e tutta n'ata cosa. Io me sto' facenno sotto p' 'a paura, signor Holmes, io 'a notte, p' 'o spavento, nun arrivo a piglia' suonno.

Senti' chilli passe artetecuse ca se movono 'a cca e 'a llà d' 'a matina ampresa nzi' a tarda notte, senza 'o pute' smiccia' manco pe nu mumento... è cchiù 'e chello ca me fido 'e suppurta'. 'O marito mio pe 'stu fatto se tocca 'a nervatura tale e quale a me, ma isso passa tutt' 'a jurnata fore casa a fatica', addò io pe 'stu fatto nun trovo abbiento. Pecché se ne resta annascuso? Ch'avarrà cumbinato? Si nun fosse p' 'a cammarera, io â casa stesse sempe sola cu isso, è na cosa cchiù forte 'e chello ca pônno suppurta' 'e nierve mieie».

Holmes s'agghiettaie annanze e appuiaie 'e ddete secche e longhe ncopp' 'e spalle d' 'a femmena. Quanno pareva a isso, teneva 'o putere 'e da' carmezza quase comme si fosse n'ipnotizzatore.

L'aria appaurata lassaie ll'uocchie d' 'a signora, a cèra sbattuta turnaie a se schiana' a siesto comme sempe, e essa s'assettaie ncopp' 'a seggia che l'ato l'èva nzignata.

«Si me piglio 'stu ncarreco aggia sape' tutt' 'e minuzzarie d' 'o caso», dicette isso, «Penzàtece buono tutt' 'o tempo che vulite. 'O punto cchiù piccerillo pò essere chillo cchiù assenziale. Venimmo a nuie, 'stu mio signore è venuto addo vuie mo fanno riece juorne, e v'ha pavato 'o mmagna' e l'alloggio pe quinnece juorne?»

